

Uzasadnienie

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 poz. 1651, z późn. zm.). Kierując się koniecznością utrzymania lub przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanawia na okres 10 lat jako akt prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa, zgodnie z art. 28 ust. 8 wyżej wymienionej ustawy, plan zadań ochronnych ustanawiają wspólnie regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. Plan ten może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 **Podęblocie PLH140033**, zwanego dalej obszarem Natura 2000, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie. Projekt dokumentacji został sporządzony przez wyłonionego w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcę – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, którego beneficjentem jest Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) jeśli jest taka potrzeba, wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a wyżej wymienionej ustawy, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

Omawiany obszar Natura 2000, został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r., która została zastąpiona decyzją Komisji z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191) Dz. U. UE. L. 2015.338.34 z dnia 23 grudnia 2015 r.

Projekt planu zadań ochronnych sporządzono dla całego obszaru Natura 2000, bowiem nie stwierdzono występowania przesłanek o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, to jest dla obszaru Natura 2000 ani jego części nie ustanowiono planu ochrony, na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto, obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich, obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz ustalono jego granice według współrzędnych załamania granicy w układzie PL – 1992. Na podstawie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych (zwanym dalej SDF) zidentyfikowano przedmioty ochrony, którymi są: **6430 Ziolorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)**, **6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion elatioris*)**, **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)**, **91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *glutinoso-incanae*)** i **olсы źródliskowe oraz 1014 poczwarówka zwięzła *Vertigo angustior* i 1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*.**

Dokonana w trakcie prac terenowych ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wykazała następujące:

- 1) Występowanie siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) w obszarze Natura 2000, wykazano na podstawie prac prowadzonych na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2008 r., w ramach powołanego przez Wojewodę Mazowieckiego, Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego ds. weryfikacji i uzupełnienia sieci Natura 2000 (WZS). Wskazać należy, iż weryfikacja siedlisk nastąpiła wówczas wyłącznie w oparciu o kryterium fitosocjologiczne (Matuszkiewicz 2001), z uwzględnieniem opracowania Mroza (2004). Według tego ostatniego za siedlisko uznano wszystkie zbiorowiska w randze zespołu ze związku *Convolvulion sepium*. Obecnie, automatyczne uznawanie wszystkich płatów z tego związku za siedlisko 6430 budzi wątpliwości. Według Mroza i in. (2012) za siedlisko uznaje się tylko te fitocenozy, które tworzą zbiorowiska welonowe pomiędzy nadrzeczными szuwarami a zaroślami wiklinowymi oraz łęgami wierzbowymi w dolinach rzek. Oddzielnym, ale bardzo istotnym merytorycznie, jest brak kalibracji wskaźników. W przypadku obszaru Podebłocie zidentyfikowano zbiorowiska: *Urtico-Calystegietum sepium*, *Calystegio-Eupatorietum* oraz *Calystegio-Epiobietum hirsuti*. W obszarze tym nie ma jednak cieku w postaci rzeki, strumienia lub potoku, zatem zgodnie z Interpretation Manual, brak tu podstawowego czynnika warunkującego obecność siedliska. Dokładna interpretacja zapisów dopuszcza także uznanie za ziołorośla roślinność występującą na obrzeżach mis jeziornych (w tym starorzecza) w postaci ekotonu na granicy szuwarów – zadrzewienia, przy czym w Podebłocie brak jest również naturalnych zbiorników z wodą stojącą. Bez wątpliwości większość zidentyfikowanych płatów ma wybitnie antropogeniczną genezę. Zwłaszcza obecność *Calystegio-Eupatorietum* uzależniona jest od rodzaju prowadzonej gospodarki leśnej w łęgach *Fraxino-Alnetum*. Stosowanie rębni I lub II stymuluje gwałtowny i bujny rozwój roślinności ziołoroślowej, która po eliminacji drzewostanu i podszytu, przy znacznym uwilgotnieniu gleby oraz zwiększonej dostępności azotu w wyniku przygotowania gleby pod odnowienie uzyskuje dogodne warunki do rozwoju. Obecność tych zbiorowisk ziołoroślach jest czynnikiem naturalnym, one same zaś należą do kręgu dynamicznego łęgów. Jednak czas ich rozwoju jest ograniczony w czasie i w miarę wzrostu młodych drzew ustępują z powierzchni, utrzymując się jedynie na obrzeżach. Zauważono również, że zbiorowisko *Urtico-Calystegietum sepium* pojawia się na zdegradowanych łąkach trzęślicowych, a nawet w wilgotnych postaciach łąk świeżych. W wyniku mineralizacji torfów, będącego efektem przesuszenia, zarówno pokrzywa zwyczajna jak i kielisznik zaroślowy stają się gatunkami ekspansywnymi, a ich płaty nie są związane z siedliskiem 6430. Analizując złożony problem interpretacji i kwalifikowania ziołorośli nadrzecznych jako siedliska przyrodniczego 6430, podtrzymuje się ocenę ekspercką wykonaną na potrzeby projektu dokumentu planistycznego, iż nieuzasadnionym i niepopartym żadnymi dowodami naukowymi byłoby wykazywanie siedliska w SDF, jako przedmiotu ochrony. Pismem znak: WPN-II.6320.38.2014.AA.2 z dnia 19 sierpnia 2014 r., uzupełnionym pismem znak: WPN-II.6320.38.2014.AA.3 z dnia 3 grudnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o wszczęcie procedury zmian w dokumentacji dla obszaru Natura 2000. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przedstawionym w dniu 25 czerwca 2015 r., zaproponowane zmiany zostały przyjęte przez ekspertów jednostki bez uwag.
- 2) Pod względem składu gatunkowego oraz wewnętrznego zróżnicowania łąki stanowią odzwierciedlenie ich regionalnej zmienności. W granicach obszaru Natura 2000 występuje sześć podzespółów reprezentujących siedlisko 6510, w tym: *Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum* ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego, *Arrhenatheretum elatioris hreclaeetosum sibirici* ze znacznym udziałem barszczu syberyjskiego, *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotenosum* cechujący się znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk należących do związku *Calthion palustris*, zwłaszcza: ostroźnia łąkowego, firletki poszarpanej i jaskra ostrego, *Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis* z turzycą zaostrzoną, *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum* który cechuje zwiększony udział mozgi trzciniowatej i krwawnicy pospolitej oraz *Arrhenatheretum elatioris typicum* charakteryzujący się występowaniem takich gatunków jak barszcz zwyczajny, chaber łąkowy, dzwonek rozpięchły, konieczyna łąkowa, kozibród łąkowy, krwawnik pospolity, kupkówka pospolita, przytulia pospolita, tomka wonna i wiechlina łąkowa. Z uwagi na występowanie gatunków ekspansywnych roślin zielnych oraz

podrostu drzew i krzewów, a także znaczą ilość martwej materii organicznej (wojłok), stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowalający (U1).

- 3) Na terenie obszaru Natura 2000, wyróżniono dwie zróżnicowane siedliskowo i wilgotnościowo postacie siedliska 9170, w randze podzespołów: grąd typowy *Tilio-Carpinetum typicum* oraz grąd czyścicowy *Tilio-Carpinetum stachyetosum* (wyróżnia go obecność w drzewostanie olszy czarnej i wiązu szypułkowego, w runie oprócz czyścica leśnego występuje kokorycz pełna i zawilec żółty oraz szereg gatunków wilgociolubnych). W najlepiej zachowanych płatach siedliska 9170 najwyższe warstwy drzewostanu budują dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata i znacznie rzadziej lipa drobnolistna. Pod ich okapem rośnie grab zwyczajny, który jest gatunkiem dominującym. Warstwa krzewów na ogół jest słabo rozwinięta, a jej średnie zawarcie nie osiąga 40%. Runo, w zależności od stopnia zacienienia bardzo różnie wykształcone, od ubożego w gatunki, po bardzo bogate, o zawarciu w środkowym okresie wegetacji od 50 do 80%. Niemal zawsze budują go: zawilec gajowy, gwiazdnica wielkokwiatowa, przytulia Schultesa, nerecznica samcza, wietlica samicza, konwalijka dwulistna, konwalia majowa i kokoryczka wonna. Warstwa mszysta bardzo słabo wykształcona. Z uwagi na niewystarczający udział martwego drewna, stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowalający (U1).
- 4) Siedlisko 91E0* na terenie obszaru Natura 2000 związane jest z wysiękami wód spływających z wyżej położonych terenów wysoczyznowych. W drzewostanie dominuje olsza czarna, której towarzyszy czeremcha zwyczajna oraz rosnące w domieszce wiąz szypułkowy i brzoza omszona. W podszycie, w zależności od stopnia wilgotności, występują: porzecznica czerwona, dziki bez czarny, leszczyna, kruszyna i trzmielina zwyczajna. Runo zaś, zależnie od podzespołu (*Fraxino-Alnetum urticetosum* lub *Fraxino-Alnetum ranunculetosum*) charakteryzuje się występowaniem pokrzywy zwyczajnej, śledziennicy skrętolistnej, kopytnika pospolitego i zawilca gajowego lub gatunków olsowych i szuwarowych ze związku *Magnocaricion* oraz knieci błotnej, jaskra rozłogowego oraz gatunków olsowych. Z uwagi na wiek drzewostanu, niewystarczający udział martwego drewna, brak naturalnego odnowienia oraz zaburzenia w reżimie hydrologicznym stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowalający (U1). Wspomnieć tu należy, iż w każdym przypadku zdefiniowanego płatu siedliska, wskaźnik "naturalne odnowienie drzewostanu" był oceniony jako zły (U2). Nie obniżono jednak z tego powodu ogólnej oceny stanu zachowania siedliska bowiem wskaźnik ten ma jedynie charakter pomocniczy. Brak odnowienia może być chwilowy lub wynikać z fazy rozwojowej w jakim znajduje się drzewostan, w związku z czym, nie przesądza o nadanej ocenie stanu zachowania siedliska.
- 5) Stanowisko gatunku 1014 stwierdzone zostało w 2008 roku w ramach prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego powołanego przez Wojewodę do weryfikacji i uzupełnienia sieci Natura 2000. Gatunek stanowi stały składnik malakofauny w obszarze. Z uwagi na stopień zarośnięcia siedliska gatunku, jego stan zachowania oceniono jako niezadowalający (U1).
- 6) Podobnie jak w przypadku poczwarówki zwężonej, stanowisko gatunku 1016 również stwierdzone zostało w 2008 roku w ramach prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego. Gatunek stanowi stały składnik malakofauny w obszarze, jednak z uwagi na stopień zarośnięcia siedliska gatunku, stan zachowania przedmiotu ochrony oceniono jako niezadowalający (U1).

Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, dostępną pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>), zdefiniowano zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres:

- 1) Nie analizowano istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedliska 6430 z powodu konieczności weryfikacji oceny nadanej mu w Standardowym Formularzu Danych (SDF).
- 2) Wśród zagrożeń istniejących dla siedliska 6510 wyróżniono zarzucenie lub ograniczenie ekstensywnego użytkowania siedliska oraz związany z tym rozpoczęty proces sukcesji wtórnej. Wśród potencjalnych zagrożeń wskazano natomiast zmianę sposobu użytkowania

gruntu (zalesienie, zmiana w grunty orne) oraz nawożenie w celu zwiększenia wydajności produkcyjnej łąk.

- 3) Biorąc pod uwagę stanowisko Ministra Środowiska z dnia 13 sierpnia 2015 r. (pismo znak: DP-074-60/30110/15/JJ), zgodnie z którym podstawowym sposobem ochrony siedlisk w obszarach Natura 2000 jest zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych i jedynie niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna może stanowić zagrożenie dla przedmiotów ochrony, w przypadku jeżeli obecnie gospodarka leśna co do zasady prowadzona jest prawidłowo, zagrożenie może być zakwalifikowane wyłącznie jako zagrożenie potencjalne. Ze względu na fakt, iż w granicach najbardziej wartościowych płatów siedliska 9170 nie są obecnie prowadzone działania z zakresu gospodarczego wykorzystania drzewostanu, zmieniono kwalifikację zagrożenia B02 (gospodarka leśna i plantacyjna, użytkowanie lasów i plantacji) z istniejącego na potencjalne. Ponadto, do potencjalnych zagrożeń zaliczono także możliwość zasiedlenia siedliska przez obce gatunki inwazyjne oraz szkody wyrządzone przez roślinożerców (zahamowanie procesu naturalnego odnowienia w wyniku zgrzyzania młodych drzew), zagrożenia te jednak nie wymagają podjęcia działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej lub też działań związanych z modyfikacją lub utrzymaniem metod gospodarowania.
- 4) Wśród zagrożeń istniejących dla siedliska 91E0* wymieniono działania związane z prowadzeniem działań z zakresu hodowli i eksploatacji drzewostanów, zalanie spowodowane działalnością bobrów i występującym wysokim poziomem wód gruntowych oraz wynikający z tego faktu zmianą składu gatunkowego. Biorąc pod uwagę, wyżej wskazane stanowisko Ministra Środowiska oraz fakt, iż najbardziej wartościowe płaty siedliska wyłączone są gospodarczego wykorzystania, dokonano zmiany kwalifikacji zagrożenia B02 z istniejącego na potencjalne. W odniesieniu do zagrożeń związanych z wysokim stanem wód i zmianą składu gatunkowego wskazać należy, że w obrębie obszaru Natura 2000 dochodzi do cyklicznych fluktuacji powierzchni olsowych i łąkowych, co jest procesem naturalnym. Zmniejszenie się arealu łąg na korzyść fitocenozy olsowych nie należy jednak traktować jako czynnika wpływającego na ocenę stanu zachowania i funkcji siedliska 91E0*. Wśród zagrożeń potencjalnych wymieniono zasiedlenie siedliska przez obce gatunki inwazyjne, modyfikację systemu hydrologicznego terenu oraz szkody wyrządzone przez roślinożerców.
- 5) Wśród istniejących zagrożeń zarówno dla gatunku 1014, jak i 1016 wskazano postępujący proces sukcesji wtórnej. Wśród potencjalnych zagrożeń wymieniono natomiast zmiany w systemie hydrologicznym siedliska (podrosty drzew) oraz zatopienie (utrzymujący się przez dłuższy okres wysokiego poziomu wód).

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter, ustalono następujące cele zadań ochronnych:

- 1) Nie analizowano celu działań ochronnych dla siedliska 6430 z powodu konieczności weryfikacji oceny nadanej mu w Standardowym Formularzu Danych (SDF).
- 2) W stosunku do siedliska 6510 jest to zachowanie siedliska w obszarze oraz utrzymanie jego stanu zachowania w stanie co najmniej nie pogorszonym (U1 - stan niezadowolający). Ponadto, celem działań ochronnych jest zapewnienie warunków dla rozwoju właściwego składu gatunkowego roślin oraz poprawa stanu siedliska poprzez ograniczenie lub eliminację procesu sukcesji.
- 3) W stosunku do siedliska 9170 jest to zachowanie siedliska w obszarze oraz utrzymanie jego stanu zachowania w stanie co najmniej nie pogorszonym (U1 - stan niezadowolający). Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa stanu siedliska w zakresie udziału martwego drewna ($3 \text{ m}^3/\text{ha}$).
- 4) W stosunku do siedliska 91E0* jest to zachowanie siedliska w obszarze oraz ochrona najwartościowszych płatów, a także utrzymanie jego stanu zachowania w stanie co najmniej nie pogorszonym (U1 - stan niezadowolający). Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa struktury siedliska w zakresie wieku drzewostanu i udziału martwego drewna ($5 \text{ m}^3/\text{ha}$).
- 5) Zarówno w stosunku do gatunku 1014, jak i 1016 celem zadań ochronnych jest utrzymanie występowania gatunków w obszarze oraz poprawa stanu zachowania siedliska gatunków z U1

(stan niezadowolający) na FV (stan właściwy) poprzez ograniczenie lub eliminację procesu sukcesji.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ramach planu zadań ochronnych zdefiniowano następujące działania ochronne:

- 1) Dla siedliska 6510 zaplanowano prace związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania polegające na jego ekstensywnym użytkowaniu (z podziałem na zadania obligatoryjne i fakultatywne). Ocena poszczególnych wskaźników, takich jak udział gatunków charakterystycznych i ekspansywnych roślin zielnych, a także procent powierzchni zajęty przez siedlisko w transekcie i obecność martwej materii organicznej (wojłok) winny ulec poprawie, a tym samym poprawie powinna ulec ocena stanu zachowania siedliska. Tym samym osiągnięcie nakreślonego niniejszym planem celu wydaje się być realne. Wskazać należy, iż względem projektu planu zadań ochronnych poddanego udziałowi społeczeństwa, niewielkiej przeredagowaniu uległa treść działań fakultatywnych dla siedliska. Zmiana polegała na ujednoczeniu zapisu z wymogami właściwego dla siedliska pakietu i jego wariantu, wskazanego w ramach działań rolno-środowiskowo-klimatycznych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Dz.U poz. 415).
- 2) Dla siedliska 9170 zaplanowano prace związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania polegające na odstąpieniu od prowadzenia zabiegów związanych z hodowlą i eksploatacją drzewostanów. Zadanie to ma celu przede wszystkim ochronę najcenniejszych płatów siedliska. Ponadto, umożliwi ono starzenie się drzewostanu oraz naturalne wydzielanie się martwego drewna. Wskazać jednak należy, iż wymienione procesy są rozłożone w czasie, w związku z czym, o ile osiągnięcie zamierzonego w ramach planu zadań ochronnych celu jest możliwe, to osiągnięcie właściwego stanu zachowania siedliska w trakcie najbliższych 10 lat będzie bardzo trudne.
- 3) Również dla siedliska 91E0 zaplanowano prace związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, polegające na odstąpieniu od prowadzenia działań z zakresu hodowli i eksploatacji drzewostanu (w granicach najcenniejszych płatów siedliska) lub modyfikacją tych działań. Zakłada się, że realizacja wyżej wymienionych zadań pozwoli na osiągnięcie zamierzonego w ramach planu zadań ochronnych celu. Niemniej jednak, z uwagi na złożoność procesów wpływających na wykształcenie się prawidłowej struktury drzewostanu (m.in. starzenie się drzewostanu oraz wzrost ilości martwego drewna) oraz ich czasochłonność, osiągnięcie właściwego stanu zachowania siedliska w okresie najbliższych 10 lat jest praktycznie niemożliwe. Wskazać także należy, iż w trakcie prac nad planem zadań ochronnych analizowano możliwość podjęcia działań eliminujących lub minimalizujących wpływ zagrożenia spowodowanego zalaniem i wynikającym z niego procesem sukcesji wtórnej (wkraczanie roślinności bagiennej i szuwarowej). Uznano jednak, że realizacja prac polegających na odtworzeniu lub budowie nowych systemów melioracyjnych byłaby nieuzasadniona zarówno ze względów finansowych (koszt poniesionych środków niewspółmierny z efektywnością działania), ale przede wszystkim przyrodniczych, bowiem modernizacja i/lub budowa wyżej wymienionego systemu mogłaby przyczynić się do ogólnego osuszenia terenu, co w dalszej perspektywie czasowej miałoby negatywny wpływ na stan zachowania samych łąk, a także stan zachowania innych, wrażliwych na wszelkie zmiany w systemie hydrologicznym przedmiotów ochrony.
- 4) W stosunku do gatunków 1014 i 1016 zaplanowano działania z zakresu ochrony czynnej, polegające na usunięciu podrostu olchowego, których celem jest minimalizacja skutków występującego procesu sukcesji. Realizacja zaplanowanych działań ochronnych pozwoli na osiągnięcie nakreślonego planem zadań ochronnych celu.

Zaplanowany w ramach planu zadań ochronnych monitoring pozwoli na ocenę skuteczności działań ochronnych oraz stanu ochrony przedmiotów ochrony. Względem projektu planu zadań ochronnych poddanego udziałowi społeczeństwa, niewielkiej zmianie uległa treść działania polegającego na kontroli działania polegającego na ochronie fitocenoz leśnych. Zmiana polegała na doprecyzowaniu

zapisu i wskazaniu elementów podlegających kontroli. W związku z opublikowaniem przewodnika metodycznego monitoringu siedlisk przyrodniczych (część czwarta), obejmującego swym zakresem metodykę dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), zmianie uległa treść projektu zarządzenia odnosząca się do działania dotyczącego oceny stanu zachowania siedliska. Z uwagi na fakt, iż w ramach prac nad planem zadań ochronnych, stanowiska przedmiotów ochrony rozpoznane zostały w stopniu wystarczającym, odstąpiono od definiowania zadań z zakresu uzupełniania wiedzy. Miejsce realizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 wskazano zgodnie z podziałem ewidencyjnym działek oraz zasięgami wydzielen leśnych wyodrębnionych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Garwolin na lata 2013-2022 oraz Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Puławy na lata 2008-2017. Planowane w ramach planu zadań ochronnych zadania ochronne, w trybie roboczym Zespołu Lokalnej Współpracy zostały udostępnione podmiotom takim jak Nadleśnictwo Garwolin i Nadleśnictwo Puławy, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska (pismo WPN-II.6320.38.2014.AA.2 z dnia 19 sierpnia 2014 r. oraz pismo z znak: WPN-II.6320.38.2014.AA.2 z dnia 3 grudnia 2014 r.).

Analiza dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody (w tym obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trojanów oraz Stężyca), nie wykazała konieczności formułowania wskazań do wprowadzania zmiany ich zapisów. Jednocześnie, nie stwierdzono występowania przesłanek do zmiany granic obszaru oraz nie stwierdzono przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych oraz zaplanowane w nim działania uznano za wystarczającą ochronę dla przedmiotów ochrony obszaru, zapewniającą jego integralność oraz spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych, które od 11 kwietnia 2013 r. zostało umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz 8 maja 2013 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także wywieszono na tablicy ogłoszeń ww. urzędów. Ponadto, informacja ta została umieszczona na stronie projektu (projektznatura.utp.edu.pl). Następnie, obwieszczeniem z dnia 17 czerwca 2013 r., opublikowanym w prasie (Gazeta Wyborcza Nr 154.7883/2013), poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni, od 10 lipca 2014 r. Ponadto, obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, wywieszono na tablicy ogłoszeń ww. urzędów oraz urzędów administracji samorządowej, a także na stronie internetowej projektu. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni, nie zgłoszono żadnych uwag.

W trakcie procesu sporządzania planu zadań ochronnych, w dniu 30 sierpnia, 16 września i 8 października 2013 r. w siedzibie Nadleśnictwa Garwolin, zorganizowano spotkania dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele: Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Wykonawcy projektu dokumentacji, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, Nadleśnictwa Garwolin, Nadleśnictwa Puławy, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz Stołecznego Zarządu Infrastruktury. Na spotkaniu poinformowano, iż osoby bądź instytucje zainteresowane

uczestnictwem w pracach mogą zgłaszać chęć udziału w procesie tworzenia planu zadań ochronnych poprzez bezpośredni kontakt z koordynatorem i wykonawcą projektu oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wyniki prac nad projektem zostały ujęte w stabelaryzowanym dokumencie pod nazwą „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Poddęblicie PLH140033”, który posłużył jako materiał wyjściowy do opracowania projektu planu zadań ochronnych w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.1.2015.AA z dnia 14 stycznia 2015 r., zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (projektu zarządzenia) oraz poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do dokumentu w terminie 21 dni, tj. do 5 lutego 2015 r. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zostało opublikowane w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik Nr 10/ 5154 z dnia 14 stycznia 2015 r.), umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, wywieszane na tablicy ogłoszeń urzędu ww. urzędów i urzędów administracji samorządowej. Informację o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wysłano między innymi do: Urzędu Gminy Trojanów, Urzędu Gminy Stężycyca, Starostwa Powiatowego w Garwolinie, Starostwa Powiatowego w Rykach, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, Nadleśnictwa Garwolin, Nadleśnictwa Puławy, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Ponadto, informację o wyłożeniu projektu zarządzenia do publicznego wglądu wysłano do stowarzyszeń: Klub Przyrodników, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody "Salamandra", Centrum Ochrony Mokradeł, Towarzystwo Przyrodnicze Bocian oraz Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

W myśl wyżej wymienionego art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu, wymagającego udziału społeczeństwa, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 założenia do niniejszego dokumentu planistycznego zostały udostępnione wraz z wspomnianym wcześniej obwieszczeniem w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych, zaś projekt dokumentu wraz z wymaganymi załącznikami (zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody) został udostępniony wraz z obwieszczeniem w sprawie wyłożenia do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych. „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Poddęblicie PLH140033”, dostępna jest do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

W trakcie udziału społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi i wnioski do projektu planu zadań ochronnych:

Imię i nazwisko (nazwa instytucji)	Data wpływu uwag do urzędu (dd.mm.rrrr)	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia	Uwagi
Nadleśnictwo Puławy	15.01.2015 r.	„W odpowiedzi na e-mail z dnia 14 stycznia 2015 r. dotyczący Planu Zadań	Uwaga uwzględniona.	Analiza treści projektu zarządzenia, pod kątem poprawności zapisów wykazała

		Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Podebłocie PLH 140033 Nadleśnictwo Puławy prosi o dokonanie korekty zapisu na str. 16 jest: „wydzielenie 147 i, j, h, o, p, a winno być: „wydzielenia 174 i, j, h, o, p”. Innych uwag nie wnosimy.”		konieczność zmian w omawianym zakresie. W związku z czym, w załączniku nr 5 do zarządzenia, w treści zadania nr 4 dla siedliska 91E0*, w części dotyczącej obszaru wdrażania dokonano zmiany polegającej na wskazaniu oddziału 174 zamiast 147.
Pan ██████████ ██████████	14.01.2015 r.	„W związku z wyłożeniem projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w tym dla obszaru Podebłocie PLH140033, który to wchodzi w teren województwa lubelskiego pow. Ryki gminy Stężycza załączam uwagi dotyczące utraty dochodów przez rolników wynikających z wprowadzonych ograniczeń zmiany sposobu gospodarowania na obszarze Natura 2000 - Podebłocie. W związku z nieopłacalnością hodowli bydła i koni przez małe gospodarstwa rolne część rolników złożyła wnioski do Planu zagospodarowania przestrzennego gminy o zmianę przeznaczenia gruntów z łąkowych na leśne z możliwością zalesienia. Niestety w związku z wymogami obszarów Natura 2000 mogło to pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych i w związku z tym wnioski rolników nie zostały uwzględnione. Uderza to finansowo w rolników, bowiem prowadzenie gospodarki leśnej przy możliwości pozyskania funduszy unijnych na ten cel, w porównaniu z prowadzeniem ekstensywnej gospodarki łąkowej wychodzi na korzyść gospodarki leśnej. (...) Rolnicy rozumieją potrzebę zachowania dziewiczych obszarów	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651), plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie, przy czym tzw. stroną wiodącą w ramach niniejszego postępowania, odpowiedzialnym za przeprowadzenie niezbędnych procedur jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. W toku prac nad planem zadań ochronnych, na podstawie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych oraz wizji terenowych, zidentyfikowano przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, istniejące i potencjalne zagrożenia oraz określono cele i zakres działań ochronnych. Zgodnie z posiadaną dokumentacją, działki objęte wnioskiem zlokalizowane są poza zasięgiem zidentyfikowanych płatów siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) - będącego przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 i w myśl

	<p>przyrody, ale dlaczego ma się to odbywać kosztem właścicieli gruntów skoro sprawa ma zasięg europejski. Interesuje nas możliwość pozyskania rekompensat z tytułu utraconych dochodów z gruntów wchodzących w obszar Natura 2000. Mam świadomość rozwiązań wynikających z art. 33 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, który mówi o możliwości zawarcia umowy z wojewodą o wartości rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń. Bardzo proszę o uszczegółowienie zastosowania wyżej wymienionego przepisu czy na przykład płatności z tytułu ONW ograniczają możliwość zawarcia umowy z wojewodą. Ponadto, mając na uwadze powyższe zwracam się o ewentualne wskazanie innych sposobów rozwiązania naszego problemu bądź rozważenie zmniejszenia lub wykluczenia zasięgu Natura 2000 - Podeblocie na terenach miejscowości: Pawłowice, Piotrkowice, Długowola.”</p> <p>„Większość rolników z terenu gminy Stężycza planuje zmienić przeznaczenie gruntów z łąkowych na leśne, co wynika z dyskusji na zebraniach wiejskich, które odbyły się w styczniu 2015 r. Natomiast wnioski o zmianę przeznaczenia gruntów w planie zagospodarowania gminy w powyższej sprawie dotyczą działek położonych w obrębie 10 o niżej wyszczególnionych numerach ewidencyjnych: 1997, 2005, 2010, 1937,</p>	<p>załączników nr 5 i 6 do projektu zarządzenia brak jest dla nich wskazań co do konieczności przeprowadzenia działań ochronnych. Podkreślenia wymaga również fakt, iż zalesienie nie stanowi działania ochronnego w stosunku do ww. siedliska, a sama procedura zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na leśne oraz kwestie związane z możliwością uzyskania wsparcia z tytułu utraty dochodowości lub użytkowania gruntu na terenach o niekorzystnych warunkach gospodarowania regulowane są przez przepisy odrębne. Dlatego też, ze względów merytorycznych i formalnoprawnych ustosunkowanie się do wniosku o możliwość zmiany przeznaczenia gruntów z łąkowych na leśne z możliwością zalesienia nie znajduje uzasadnienia lub też wykracza poza nakreślony ustawowo zakres procedury związanej ze sporządzeniem planu zadań ochronnych. Z uwagi na usytuowanie działek w granicach województwa lubelskiego, zarówno w kwestiach związanych z zawieraniem umów między regionalnym dyrektorem ochrony środowiska a właścicielem lub posiadaczem gruntu w myśl art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, jak i w kwestiach związanych z procedowaniem wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na leśne właściwym w sprawie jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie. Odnosząc się do zagadnienia dotyczącego zmiany granic obszaru Natura 2000, wskazać należy, iż wyłączenie terenu z granic ww. formy ochrony przyrody może nastąpić jedynie w wyniku tzw. "pierwotnego błędu naukowego" (czyli, że przedmiot ochrony nie znajdował się na terenie włączonym do granic obszaru już w momencie jego wyznaczenia, albo błędnie zinterpretowano dane naukowe klasyfikujące przedmioty</p>
--	--	---

		1938, 1939, 1971, 1972, 1973, 1987, 1988 i 1989.”	<p>ochrony oraz że ten przedmiot ochrony nie jest funkcjonalnie powiązany z terenem wskazywanym do wyłączenia z obszaru) lub zaniku przedmiotu ochrony w terenie wskazywanym do wyłączenia z granic obszaru w wyniku zmian związanych z naturalnymi procesami, którym nie dało się zapobiec. Jednocześnie, wprowadzanie w obszarach korekt granic "in minus" jest możliwe jedynie w przypadku, kiedy nie będą miały one negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony tego obszaru, w tym na integralność obszaru (powiązania funkcjonalne w obrębie obszaru istotne dla przedmiotów ochrony). Takie podejście do przeprowadzania korekty granic obszarów jest zgodne ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, z którego wynika, że jedynym kryterium branym pod uwagę podczas wyznaczania i wprowadzania zmian w przebiegu granicy obszarów Natura 2000 jest kryterium naukowe, a przyczyny społeczno-ekonomiczne przedstawiane przez zainteresowane strony nie mogą być podstawą do zmiany ich granic. Stanowisko Komisji Europejskiej w tej kwestii jest poparte orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (np. orzeczenie TSWE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie C-3/96/Komisja WE p. Holandii, Zb. Orz. Z 1998 r. str. 1- 03031, pkt 70). Zgodnie z posiadaną dokumentacją, działki objęte wnioskiem zlokalizowane są poza zasięgiem zidentyfikowanych płatów ww. siedliska 6510 niemniej jednak prowadzone w toku prac nad planem zadań ochronnych badania wykazały obecność siedliska na terenie gminy Stężycza, w granicach obszaru Natura 2000. Należy zatem stwierdzić, iż wniosek o zmianę granic obszaru Natura 2000 jest pozbawiony racji. Podsumowując, analiza wniosku pod względem merytorycznym</p>
--	--	---	--

				oraz formalnoprawnym wykazała brak uzasadnienia dla zmiany zapisów projektu planu zadań ochronnych.
Pan ██████████ ██████████	27.01.2015 r.	„Proszę o pozwolenie przeklasyfikowania moich gruntów pod zalesienie. Są to łąki leśne, w niewielkiej odległości od lasów, które są na około tejże działki. Łąka składa się z działek o numerach 1937, 1971, 1987, 1938, 1939, 1988, 1989, 1972, 1973. Łączny areal tej łąki to 5,33 ha. Przed II Wojną na tych glebach rósł dziewiczy las, został on wykarczowany w latach 50. Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego podania.	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z posiadaną dokumentacją, działki objęte wnioskiem zlokalizowane są poza zasięgiem zidentyfikowanych płatów siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) - będącego przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 i w myśl załączników nr 5 i 6 do projektu zarządzenia brak jest dla nich wskazań co do konieczności prowadzenia działań ochronnych. Podkreślenia wymaga również fakt, iż zalesienie nie stanowi działania ochronnego w stosunku do ww. siedliska, a sama procedura zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na leśne regulowana jest przez przepisy odrębne. Dlatego też, ze względów merytorycznych i formalnoprawnych ustosunkowanie się do wniosku o możliwość zalesienia gruntu nie znajduje uzasadnienia lub też wykracza poza nakreślony ustawowo zakres procedury związanej ze sporządzeniem planu zadań ochronnych.
Urząd Gminy Stężycza	15.01.2015 r.	„Urząd Gminy Stężycza informuje, że do tutejszego Urzędu wpłynęły wnioski mieszkańców miejscowości Paprotnia i Pawłowice dotyczące przeznaczenia terenów położonych m.in. na obszarze Natura 2000 Podebłocie PLH140033 pod zalesienie. Gmina Stężycza jest w trakcie opracowywania zmian w miejscowym planie zagospodarowywania przestrzennego gminy Stężycza. W związku z powyższym zwracamy się z prośbą o uwzględnienie w opracowywanych projektach planów zadań ochronnych możliwości dopuszczenia zalesienia	Uwaga nieuwzględniona.	Analiza złożonych uwag i wniosków wykazała, że działki położone w miejscowości Paprotnia oraz działki o nr ewid: 50, 51, 77, 255, 189/2, 19/2, 193/2 i 1881 położone w miejscowości Pawłowice zlokalizowane są poza granicami obszaru Natura 2000, natomiast działki o nr ewid.: 1938, 1939, 1988, 1972, 1973, 1997, 2005, 2017, 2018, 2023, 2024/1, 2025, 2087 i 2088 obręb Pawłowice zlokalizowane są poza zasięgiem zidentyfikowanych płatów siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) i zgodnie z załącznikami nr 5 i 6 do projektu zarządzenia, brak jest dla nich wskazań co do konieczności przeprowadzenia działań ochronnych. Należy jednocześnie

		<p>terenów łąkowych i zaroślowych”, położonych na terenie działek o nr ewid. 67/4 , 1043/1, 1043/2 , 1292, 1429, 1430 i 1431 obr. Paprotnia, gm. Stężycza oraz działek o nr ewid.: 50, 51, 77, 189/2, 191/2, 193/2, 255, 1881, 1938, 1939, 1988, 1972, 1973, 1997, 2005, 2006 2017, 2018, 2023, 2024/1, 2025, 2087 i 2088 obr. Pawłowice, gm. Stężycza.</p>	<p>podkreślić, iż w przypadku ww. siedliska zalesianie gruntu nie stanowi działania ochronnego, a sama procedura zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na leśne regulowana jest przez przepisy odrębne. W związku z powyższym, analiza możliwości ustosunkowania się do złożonego wniosku w ramach prowadzonej procedury ustanawiania planu zadań ochronnych, z punktu widzenia merytorycznego nie może zostać uwzględniona, natomiast ze względów formalnoprawnych wykracza poza kompetencje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.</p> <p>Działka o nr ewid. 2006 położona w miejscowości Pawłowice zlokalizowana jest w zasięgu zidentyfikowanego płatu ww. siedliska 6510. Zgodnie z załącznikami nr 5 i 6 do projektu zarządzenia dla ww. siedliska zaplanowano działania ochronne obligatoryjne, polegające na ekstensywnym użytkowaniu kośnym, kośno-pastwiskowym lub pastwiskowym trwałych użytków zielonych w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych oraz fakultatywne, zawierające szczegółowe wytyczne. W przypadku omawianej działki, zmiana charakteru użytkowania gruntu, poprzez zajętość terenu oraz zmianę warunków bio- i abiotycznych terenów przyległych, mogłaby się przyczynić do utraty około 2,6 % powierzchni siedliska, a co za tym idzie zalesienie działki mogłoby mieć znacząco negatywny wpływ na stan ochrony ww. przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000. Z uwagi na powyższe, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony dla którego powołano obszar Natura 2000, w planie zadań ochronnych utrzymany zostanie zapis odnoszący się do działań ochronnych dla siedliska 6510 w granicach ww. działki.</p>
--	--	---	--

				Biorąc powyższe pod uwagę, analiza wniosku pod względem merytorycznym oraz formalnoprawnym wykazała brak uzasadnienia dla zmiany zapisów projektu planu zadań ochronnych.
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	21.01.2015 r.	„Współrzędne punktów załamania granicy obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.”	Uwaga uwzględniona.	Analiza treści projektu zarządzenia, pod kątem precyzyjności zapisów wykazała konieczność zmian w omawianym zakresie. W związku z czym, zmieniono tytuł załącznika 1 do zarządzenia nadając mu brzmienie: „Opis granic obszaru Natura 2000 - współrzędne punktów załamania granicy obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992”
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	21.01.2015 r.	„Dla lepszej czytelności zarządzenia proszę wstawić wieszki dla każdego przedmiotu ochrony i odpowiednio popisywać opisy zagrożeń.”	Uwaga nieuwzględniona.	Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”), zdefiniowano zagrożenia dla obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. W przypadku zagrożeń o podobnym charakterze, odnoszących się do więcej niż jednego przedmiotu ochrony, zaproponowana chronologia zapisu pozwala na eliminację powtórzeń w tekście zarządzenia. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści projektu zarządzenia, pod kątem precyzyjności zapisów nie wykazała konieczności zmian w omawianym zakresie.
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	21.01.2015 r.	„W styczniu 2015 r. będą wytyczne w których to RDOŚ będzie zmieniał SDF w bazie a GDOŚ będzie to zatwierdzał. Może warto poczekać i mieć już aktualny SDF z oceną D?”	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z „Wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie wprowadzania zmian do bazy danych obszarów Natura 2000” wprowadzanie zmian do danych w SDF, zwłaszcza polegającej na wyłączeniu przedmiotu ochrony lub zmianie klasyfikacji oceny reprezentatywności i stanu zachowania przedmiotu ochrony, w tym na ocenę "D", wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej. Zatwierdzanie zmian w SDF specjalnych obszarów ochrony

				<p>siedlisk bądź obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty jest powiązanie z procedurą aktualizacji decyzji w odniesieniu do bazy danych Natura 2000 zgodnie z określonym terminarzem, niezależnym od prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 procedura propozycji zmiany zostanie przeprowadzona zgodnie z Instrukcją obsługi bazy danych obszarów Natura 2000 oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści projektu załączników nr 3 i 4 do zarządzenia, w części dotyczącej siedliska 6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), nie wykazała konieczności zmian w omawianym zakresie.</p>
<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</p>	<p>21.01.2015</p>	<p>„Proszę wyjaśnić w jaki sposób będzie realizowane to działanie”</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>W stosunku do siedlisk przyrodniczych 9170 oraz 91E0* w ramach planu zadań ochronnych zaplanowano działania polegające na zapobiegnięciu skutkowi zniszczenia fitocenoz leśnych i ochronie najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i eksploatacją drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów) w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). Jako działanie kontrole zaplanowano prowadzenie okresowych wizytacji w terenie potwierdzających wykonanie działania. Kontrola będzie polegała na stwierdzeniu braku lub występowania śladów wycinki drzew (tj. brak/obecności pniaków i innych śladów prac trzebieżowych lub zrębowych). Analiza treści projektu zarządzenia, pod kątem precyzyjności zapisów wykazała konieczność zmian w omawianym zakresie. W związku z czym, działania nr 9 i 12 w</p>

				załączniku nr 5 do zarządzenia otrzymały brzmienie: „Kontrola zadania (wizja w terenie) polegającego na odstąpieniu od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i eksploatacją drzewostanów, polegająca na stwierdzeniu braku wycinki drzew (brak obecności pniaków i innych śladów prac trzebieżowych lub zrębowych). Zadanie należy rozpocząć w 3 roku (I kw. roku) od momentu ustanowienia planu zadań ochronnych, a następnie kontynuować co 3 lata.”
--	--	--	--	---

Uwzględnienie niektórych ze zgłoszonych uwag w ramach procedury udziału społeczeństwa, uwag Ministra Środowiska przedstawionych w ramach działań kontrolnych dla dokumentów o tożsamym charakterze co niniejsze zarządzenie, opublikowanie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz metodyki monitoringu dla siedliska 9170, wiązało się z dokonaniem zmian w treści projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, w zakresie precyzyjności i czytelności zapisu. Zmiany dotyczyły uzupełnienia lub przeredagowania tekstu w załączniku numer 1 i 5 do zarządzenia.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: LEX-III.0521.2.19.2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. oraz Wojewoda Lubelski pismem znak: PN-I.0522.23.2014.GK z dnia 16 grudnia 2015 r. uzgodnili projekt zarządzenia.